

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Hvmanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthvmæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 3. Vtrùm hac scientia fuerit collatiua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

fe&issimam prudentiam, & ad perfectum donum prophetia.

14
Non tamen
intuitiue.

Sed difficultas est de modo quo ea cognouit !
Respondeo & Dico Primò; Non intuitiue. Neque enim propter realem presentiam futurorum in aternitate; vt quidam volunt: nam implicat vt sint realiter presentia aternitati per co&istentiam, nisi existant in proprijs mensuris. Neque etiam propter presentiam obie&tiua in aternitate: nam esse obie&tiue presens, nihil est aliud, nisi cognosci. Vnde dicere illa cognosci quia obie&tiue presentia, nihil est aliud, quam dicere, ea cognosci, quia cognoscuntur, seu scientia obijciuntur: quod est petere principium. Neque etiam propter representationem specierum: nam species ex se non magis representat rem esse futuram, quam non esse futuram; sed abstrahit ab vtroque: vt patet in speciebus Angelicis. Vnde quòd futura videantur, non tam ex vi representationis specierum, quam ex efficacia luminis dependet; vel potius ex peculiari influxu diuino, qui nullà vi creatà potest suppleri.

15
Sed abstrahit
a se.

Dico Secundo; futura per hanc scientiam cognosci abstrahitiue; non tamen ex vi representationis specierum. Quia etsi possint per species apprehendi sicut sunt futura, non tamen iudicari vt rùm ita futura sint. Cùm enim id quod apprehenditur, non est notum ex terminis, debet ex aliquo medio diiudicari, an ita sit, an non. Quod medium vel est causa illius, vel effectus, vel signum aliquod habens necessariam connexionem cum futuris: atqui nulla est talis causa futurorum, nec effectus, nec signum, præter testimonium eius, qui ea videt.

In testimo-
nio diuino.

Vnde Dico Tertio, Per hanc scientiam cognosci futura in testimonio diuino, quod illi erat euident. Poterat enim Deus facere, vt apprehenderet futura cum suis circumstantijs; & quia illi euident erat hanc apprehensionem, per diuinam locutionem fieri; etiam euident erat, id quod apprehendebatur, verum esse; & tali modo, loco, tempore futurum. Addo; fortè etiam per hanc scientiam futura cognosci in ipsa visione beatifica, qua cognoscebat res futuras in Verbo; nam videbat suam visionem: vnde probabile est, etiam seuisse quid, & cum quibus circumstantijs videret futurum. Sicut si quis in Deo vidisset futura, cessante illà visione posset cognoscere nihilominus illa esse futura; & illa visio haberet se per modum experientia; quâ futura tamquam præterita iam esset expertus.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus hac Scientiâ vti potuerit, non conuertendo se ad phantasmatà?

16
Non debuit
vni phan-
tasmatè
ad hanc
scientiam.

Respondeo affirmatiue. Primò, Quia per hanc scientiam cognoscebat substantias spirituales clarè, & intuitiue: atqui perfecta cognitio spiritus, nullam habet dependentiam aut c&nsensionem cum sensuum internorum vel externorum operatione: ergo &c. Secundo, Quia per hanc scientiam cognoscebat substantias corporales, non vt manifestantur ex sensibilibus, seu conceptu sensibilibus; sed purè & nudè, vt sunt

in seipsis: ergo non pendeat ab vsu sensuum. Tertio, Quia species huius scientia, non erant hausta ex visis phantasie, neque similes illis, quae inde formantur; sed altioris ordinis, & naturâ suâ infusæ: ergo &c.

17
Obiectio
Durand.

Dices, Anima quamdiu est in corpore, postulat vt ad cognitionem intellectiuam concurrat imaginatiua; nec potest sine miraculo aliquid intelligere, nisi id ipsum per imaginationem formet: ergo Christus quam diu erat in corpore mortali, pendeat in vsu huius scientia à cooperatione phantasie. Ob hoc argumentum Durandus in 3. dist. 14. quaest. 3. num. 7. tenet Christi Animam nõ potuisse vti scientiâ infusâ sine conuersione ad phantasmatà; ac proinde non antea quam c¶sset ea sibi naturaliter ex rebus sensibilibus.

Refellitur.

Sed hæc sententia non est probabilis. Patet, tùm ex argumentis allatis: tùm, quia Christus ab initio conceptionis hæc scientiâ vsus fuit: nam per eam omne meritum ipsius regulari debebat; meruit enim ab initio. Atqui tunc non poterat naturaliter species phantasie comparare: tùm, quia non dependere à phantasia, est longè perfectius; nam hæc dependentia ab imbecillitate luminis prouenit. Atqui hæc sententia in Christo erat perfectissima, nec vllam talem dependentiâ postulat: ergo non debebat hanc imperfectionem à subiecto trahere.

18
Potuit ta-
men phan-
tasmatà
ad eam ap-
plicare.

Ad Argumentum, Respondeo Primò: Etsi cognitio naturalis in hac vita dependeat à phantasia cooperatione, non tamen cognitio supernaturalis perfecta & clara: nam procedit ex lumine quod perfectum est in vi intelligendi; nec habet illam imbecillitatem quæ est in lumine naturali nostri intellectus. Deinde, quia postulat species sublimiores, quæ res ipsas nudè & distinctè representent. Resp. Secundo, Animam beatam habere hanc vim vt possit sine dependentiâ à sensibus intelligere; vnde cùm Anima Christi fuerit ab initio beata; etiam hanc vim habuit.

Aduerte tamen, Christum per hanc scientiam potuisse applicare vim imaginatiuâ ad perfectionem apprehensionem, & cognitionem rerum sensibilibus, quam ipsa per se prestare possit. Sed hoc proueniebat ex perfectione huius scientia; non autem quod tali applicatione ad intelligendum egeret. Et sic intellige quod ait D. Tho. ad 3.

ARTICVLVS III.

Vtrum hac Scientia fuerit collatiua?

Respondeo D. Thomas: hæc scientia in vsu poterat esse collatiua seu discursiua; non tamen fuit acquisita per discursum, sed infusa.

19
Hæc scientia nõ fuit discursiua.

Vbi Notandum est, hanc scientiam ex naturâ suâ non fuisse discursiuam, nec eguisse compositionem vel diuisionem; sed simplici intelligentiâ penetrasse omnia, multò perfectiùs cognoscendo conclusiones in principijs, & effectus in causis, quam per lumen Angelicum cognoscantur. Ratio est, quia lumen huius scientie erat efficacius, quâ angelicum, & ytebatur speciebus vniuersalioribus: atqui hæc est causa cur Angeli non egeant discursu, compositione, aut diuisione: ergo &c.

Gg iij Con-

Confirmatur, Quia comprehendebat naturas omnium rerum creaturarum per hanc scientiam: ergo etiam videbat in illis omnes effectus. Vnde etiam sequitur propriè loquendo non potuisse vti discursu per hanc scientiam, scilicet eo modo quo nos: Quia eodem conatu ferebatur in causas & effectus, & eorum connexionem. Etsi enim erant fortè plures actus, quibus cognoscebat causam, & effectus, & horum connexionem; tamen censebantur vnus: nam alter ex altero necessariò resultabat. Vnde quod hîc dicit D. Thomas hanc scientiam potuisse esse collatiuam, intellige de discursu impropriè dicto.

ARTICVLVS IV.

Vtrum hac Scientia in Christo fuerit maior, quàm sit Scientia Angelorum?

20
Fuit perfectior Angelicâ scientiâ.

Respondetur; Hanc scientiam fuisse perfectiorem scientiâ Angelicâ; tum, ratione claritatis, & certitudinis (est enim in suo ordine, scilicet supernaturali clara & perfecta:) tum, ratione multitudinis obiectorum; quia extendit se etiam ad obiecta supernaturalia. Hinc sequitur hanc scientiam fuisse essentialiter perfectiorem omni scientiâ, quæ intellectui humano vel Angelico possit esse naturalis: quia nullâ scientiâ naturali creaturæ, possunt euidenter cognosci secreta cordium, mysteria gratiæ, & futura contingentia; quæ tamen per scientiam infusam cognoscuntur.

21

Etiâ circa naturalia.

Dices; Hinc quidem sequi illam esse perfectiorem Angelicâ, qua parte versatur circa non naturalia, non tamen qua parte versatur circa res naturales. Vnde quidam existimant hanc scientiam, ex hac parte, non fuisse perfectiorem scientiâ Adæ. Sed hoc omninò fallum est: Adam enim non cognoscebat perfectè naturam Angelicam; sed ea dumtaxat quæ naturalem caprum intellectus humani non excedunt; vt sunt corporalia; spiritalia autem valdè imperfectè. Christus autem perfectè cognoscebat omnes substantias spirituales. Deinde Christus per hanc scientiam cognoscebat supernaturalia: ergo per idem lumen superioris ordinis penetrabat etiam veritates naturales altiori modo quàm homo vel Angelus. Patet consequentia, Quia sicut eandem veritatem altiori modo cognoscit Angelus, quàm homo, eo quòd habeat altius lumen; ita Christus cum haberet sublimius lumen quàm Angelus, nempe supernaturale; cognoscebat etiam veritates naturales altiori modo, quàm Angelus vel homo. Quòd autem D. Thomas hîc addit hanc scientiam fuisse imperfectiorem Angelicâ, quantum ad modum cognoscendi naturalem animæ humanæ, qui est per conuersionem ad phantasmata, & per discursum; difficile est ad intelligendum.

ARTICVLVS V.

Vtrum hac Scientia fuerit Habitualis?

22
Fuit habitualis.

Respondetur; Non solum actus, sed etiam habitus scientiæ infusæ Christo inerat. Ita

D. Thomas hîc, & communior sententia Theologorum dist. 14. in 3. Ratio est; Quia alioquin ipse intellectus non fuisset intrinsecè potens, nec habuisset debitam proportionem ad actus huius scientiæ; nam hæc potentia & proportio est per habitum. Confirmatur, Quia hæc scientia erat supernaturalis: atqui ad actus supernaturales non habemus perfectam potentiam, nec debitam proportionem, nisi per habitus, quibus illi actus sunt connaturales.

ARTICVLVS VI.

Vtrum hac Scientia fuerit distincta per diuersos Habitibus?

Notandum est; In hac scientiâ tria posse considerari. Primum est, Lumen intellectuale, seu habitus, se tenens ex parte potentia, quo potentia completur & redditur efficax. Secundum est, Species intelligibilis representans obiectum, eiusque locum seu præsentiam supplens. Tertium est, Actus seu operatio. Quæ tria etiam suo modo in scientia beatifica reperiuntur.

23

Distincta secundum multas species.

Dico Primò; Hæc scientia infusa, erat distincta secundum multas species intelligibiles. Est communis sententia Doctorum, præter Marfilii q. 10. art. 2. qui putat in hac scientia tantummodo vnicam speciem intelligibilem fuisse, quæ posset omnia representare. Sed contrarium est longè probabilius. Primò, Quia per hanc scientiam Christus intuetur res diuersissimas; naturales, supernaturales, spirituales, corporeas; idque in omnibus rerum generibus: Atqui videtur excedere conditionem speciei creatæ, vt vna existens, hæc omnia, distinctè vt in se sunt, secundum omnes suas differentias representet; hoc enim videtur proprium diuinæ essentia. Secundò, Quia hæc scientia debebat esse minùs simplex quàm beatifica, cum sit inferior: ergo per plures species distincta. Tertio, Quia vna scientia per vnam speciem potest habere actum adequatum illi speciei, vt communior sententia Doctorum tenet: At Christum per hanc scientiam non cognoscebat omnia vnicò actu, vt suppono: ergo non conueniebat vt haberet vnicam speciem.

24
Species hæc erant perfectiores & vniuersiores quàm præmissi Angeli.

Dico Secundò, Hæc species erant perfectiores & vniuersiores, quam species intelligibiles Angelorum, etiam supremorum; ac proinde pauciores. Est communior sententia Doctorum. D. Tho. in 3. d. 14. a. 3. quæstion. 4. etsi hîc contrarium teneat. Richardi eadem dist. & passim recentiorum. Scotus vult eas fuisse perfectissimas, quæ per diuinam potentiam fieri possunt (quamuis hoc non sit necessarium) censet tamen non fuisse vniuersiores.

Scotus.

Sed Probatur; Consentaneum erat vt Anima Christi haberet altiore & vniuersiore modum intelligendi omnia in proprio genere, seu per cognitionem vespertinam; quàm Angeli illisque antecelleret, non modo in claritate, sed etiam in generalitate intelligendi. Ergo &c.

Obiectum.

Dices, Consentaneum erat vt Anima Christi superaret Angelos in perfectionibus supernaturalibus, non tamè in ijs quæ Angelis erant naturales: atqui hæc scientia infusa est Angelis naturalis: ergo in eâ Christus non debebat excellere.

Sed